

Sách Thuyết Về Cách Mạng Mùa Thu

Tác Giả: Sưu tập trên net

Thứ Năm, 09 Tháng 9 Năm 2010 07:51

Sách thuyết về "Cách Mạng Mùa Thu 1945" đã được người bút Nguyễn Minh Côn miêu tả trong tác phẩm lý luận "Đem Tâm Tình Việt Lịch Sử", và cuốn Lịch Sử Tròn Tròn Kim Kề lại trong hồi ký "Mặt Trận Gió Bụi"

Cách đây 65 năm, chúng tôi còn chơ ra đời, năm 1945 nhân số kiêu dũng như thế chiến tranh đã kết thúc, quân đội Việt Nam đứng đầu hàng nên gọi như án binh bất động để chờ quân đội Đảng Minh đến giải giáp; quân đội Pháp lúc đó ở Âu Châu bận quốc cớ a hợm đi để giải giáp phóng khoáng ách đô hộ cớ a phát xít để chờ a kíp tăng viện cho quân đội ở Đông Dương.

Và như thế tác hại của nạn đói đã cướp đi hai triệu người dân tại Bắc Việt khi quân đội Việt Nam đứng nhìn ra mắt cớ tại hợm a chợ vì hai chợ ngoi thu cớ nên nhân cớ hợm đó đứng lên đòi để cớ p. Nhưng tất cớ mớ i người cũng đứng hi u rợng: như toán quân ô hợm cớ a các tợ chợ c yêu nớ c không thể đi chợ i để cớ vớ i quân đội Nhật Bản. Tất cớ hy vọng đứng như m vào thế ng lợ i cớ a Đảng Minh.

Mặt Trận Việt Minh đeo đuợ i mớ c đích cớ ng số n. Nhưng trong số đó có mớ c đích kháng Nhật, đuợ i Tây. Họ hợm t đứng có tợ chợ c và có khoa hợ c như t trong các đoàn thế lúc bận y giợ . Yợ u tợ quyợ t đứng nh là hợ c bợ ng cớ liên lợ c vớ i Đảng Minh, để cớ Đảng minh tiếp tợ và giao cho nhiệm vụ tình báo kháng Nhật.

Hợ chợ p nh sĩ quan Hoa Kợ đang huấn luyện cán bợ , như phi cớ Mợ thế dù tiếp tợ chiến khu. Chiến tranh là hợ có chút giao đợ ch vớ i Đảng minh. Trong khi bao nhiêu hy vọng kháng Nhật đứng đứng vào số thế ng lợ i cớ a Đảng minh do đó hợ nợ m để cớ thành phố n quố c m cớ a giai tợ ng tiếp tợ số n trí thế c đã như m lợ n do căn tính vợ ng ngoi. Qua thành phố n này Việt minh đứng dờng nợ m để cớ hợ u hợ t đứng bào cớ n lao ợ nông thôn và thành thế . Vì thế Việt Minh để cớ hoan nghênh. Và cuộc lợ a đợ o, ăn cớ p ví đợ i như t lợ ch số dân tiếp c đã bất đứng u

Sách thuyết về "Cách Mạng Mùa Thu 1945" đã được người bút Nguyễn Minh Côn miêu tả trong tác phẩm lý luận "Đem Tâm Tình Việt Lịch Sử", và cuốn Lịch Sử Tròn Tròn Kim Kề lại trong hồi ký "Mặt Trận Gió Bụi"

trích

"Thành ra ngày 17-8 vớ a rợ i, có trợ n vớ n ba lá cợ chợ y hợ u, giợ a đám bợ u tình cớ a Tiếp hợ i Công chợ c mà huy đứng đứng cợ hợ n trăm ngàn người đi bợ u tình ngày 19. Rợ i lợ i có không đứng ba mớ i cán bợ Việt Minh thế tợ i phía sau đoàn bợ u tình vĩ đợ i y mà "cợ p" để cớ chính quyợ n mớ t nớ c hai mớ i nhằm tiếp u dân.

Trung hãy nghe tôi tợ rõ cuộc bợ u tình tiếp ng khợ i nghĩa ngày 19 tháng 8.

Người ta bợ o nhau, rợ nhau may cợ đợ đi bợ u tình tuợ n hành. Ít lợ m là đoàn bợ u tình có mớ t trăm ngàn người. Nợ u đi tiếp ng nhà, tiếp u thế nh tiếp ng người thì cán bợ Việt Minh chợ tiếp hợ p để cợ vài ngàn người. Nhưng không mợ y ai để cợ gợ p cán bợ . Chợ cợ n mớ t người nói lên: "19 tháng 8!" thế là đứng mớ t truyợ n mớ i, mớ i truyợ n trăm, trăm đứng ngàn, đứng trăm ngàn.

Chúng tôi vác cợ mớ t rợ ng cợ đứng đứng tiếp cợ nhà hát lợ n tiếp bợ n giợ sáng. Mổ hợ n tám giợ mớ i có micro vớ i loa phóng thanh. Mợ y cán bợ Thành cớ a Việt minh lên đứng cợ, ngợ p ngợ ng, như ng lợ i

h□ i u tr□ i u y□ u đ□ u i so v□ i kh□ i th□ b□ ng b□ ng c□ a chúng tôi đ□ ng nghe. H□ n m□ □ i gi□ b□ t đ□ u b□ i n b□ i u tình thành tu□ n hành “th□ uy” v□ phía “B□ c b□ ph□ !”.

Ng□ □ i ta đã có quy□ n hành chính. B□ y gi□ đi c□ □ p quy□ n quân s□ . T□ □ ng tr□ ng cho quân đ□ i lúc đó là h□ n m□ t ngàn B□ o an binh đóng□ □ tr□ i lính Kh□ xanh cũ, đ□ □ ng Đ□ ng khánh, Rolandes, thì các cán b□ đ□ i b□ i u đi ch□ m □ i r□ i m□ t đ□ ng. H□ n trăm ngàn ng□ □ i d□ n nhau, t□ n vào sát c□ ng tr□ i B□ o an. C□ ng đóng. Phía trong c□ ng hai kh□ u súng máy h□ ng trung và □ □ c đ□ năm ch□ c binh sĩ ho□ c n□ m bên c□ nh súng, ho□ c n□ p mình sau nh□ ng b□ c □ □ ng cu□ n, súng đ□ t trên vai nòng quay v□ phía c□ ng. Ng□ □ i đi đ□ u -không có võ khí- trông th□ y hai sĩ quan Nh□ t đ□ ng gi□ a lính, mu□ n quay □ i. Ng□ □ i phía sau không th□ y gì c□ , thúc bách nhau t□ n lên. Chen ch□ t quá, tay đã co lên không buông xu□ ng đ□ □ c, tay đ□ □ ng thống không co lên đ□ □ c. C□ d□ n nhau nh□ th□ , đ□ n m□ t gi□ r□ □ i thì có k□ xu□ n đ□ ng ném g□ ch vào lính Nh□ t gác □ ngã □ ch□ H□ m, H□ m long. Lính Nh□ t n□ súng, hai ng□ □ i b□ th□ □ ng n□ i chân. Náo đ□ ng. Có t□ ng hô “Đánh! Đánh!”. Cu□ c b□ i u tình có th□ tr□ nên □ u huy□ t. B□ T□ □ nh Nh□ t, trong năm phút, phái ch□ n xa đ□ n ch□ n □ t c□ m□ i ng□ đ□ □ ng vào ch□ đoàn tu□ n hành. M□ i b□ t xu□ t ..cho đ□ n năm gi□ ch□ i u. , ngày ch□ m Thu s□ p tàn. S□ □ ng b□ t đ□ u xu□ ng. C□ vác m□ i tay, đã cu□ n gi□ u vào b□ ng áo. Ch□ n xa Nh□ t v□ n ch□ n đ□ □ ng. M□ t vài ng□ □ i mu□ n ra v□ đ□ u th□ y □ □ i lê dí vào b□ ng. Hoang mang b□ t đ□ u. Phía ngoài hàng rào ch□ n xa có nh□ u ng□ □ i m□ đi tìm con, n□ □ c m□ t ch□ y quanh. Ch□ m□ t gi□ n□ a là □ i. Quân Nh□ t có th□ cho □ ng ng□ □ i m□ t ra v□ , sau khi khám xét k□ □ ng. Cu□ c kh□ i nghĩa □ nó s□ tan v□ . Nh□ ng b□ ng□ có t□ ng reo lên nh□ đ□ ng b□ i n. Thì ra trong sân tr□ i B□ o an, lá c□ Qu□ Ly v□ a h□ xu□ ng, lá c□ c□ a T□ ng kh□ i nghĩa đ□ □ c kéo lên. Ch□ n xa Nh□ t m□ máy v□ tr□ i. H□ n m□ t trăm ngàn ng□ □ i xô nhau ra v□ , mãi đ□ n b□ y gi□ □ i m□ i tan h□ n. Và ng□ □ i ta xông xao h□ i nhau: “- Sao? Sao?”. Có ng□ □ i nói không xong, có ng□ □ i □ i qu□ quy□ t r□ ng m□ t th□ y hai sĩ quan Nh□ t b□ ch□ i ch□ t gi□ i đi, và U□ ban T□ ng kh□ i nghĩa đã ch□ m tr□ n tr□ i lính.

Nh□ ng s□ th□ t,s□ th□ t muôn đ□ i là U□ ban đã b□ ch□ t đ□ ng bào tr□ □ c h□ ng súng Nh□ t. May sao trong đoàn tu□ n hành có m□ t chàng thanh niên thân Nh□ t vào đ□ □ c tr□ i, thuy□ t ph□ c đ□ □ c viên ch□ huy Xuyên đ□ n (Kawada) làm m□ t c□ ch□ □ □ ng tr□ ng là kéo lá c□ m□ i. Sau h□ t nài n□ mãi b□ ng đ□ n tho□ i m□ i yêu c□ u đ□ □ c b□ T□ □ nh Nh□ t m□ vòng vây...

S□ th□ t c□ a cu□ c T□ ng kh□ i nghĩa là nh□ th□ đ□ y Trung □ .”

h□ t trích (Đem Tâm Tình Vi□ t L□ ch S□)

Trong tác ph□ m 'M□ t C□ n Gió B□ i' c□ L□ Th□ nTr□ n Tr□ ng Kim k□ □ i:

Trích 'M□ t C□ n Gió B□ i'

Đ□ ng Vi□ t Minh là gì và do đâu mà ra? Tr□ □ c thì ít ng□ □ i bi□ t rõ căn nguyên, sau đi đây đó xét h□ i k□ càng m□ i bi□ t rõ ngu□ n g□ c. Tho□ t đ□ u vào kho□ ng năm 1938 □ b□ c vi□ t đã nghe nói có đ□ ng Vi□ t Minh hành đ□ ng □ m□ n th□ □ ng du, nh□ ng lúc □ y ai cũng t□ □ ng là m□ t đ□ ng cách m□ nh m□ i nào đó nên không đ□ ý đ□ n m□ y.

Nguyên t□ kho□ ng 1925-1926 tr□ đi, □ Vi□ t Nam đã có ng□ □ i nói đ□ n ch□ nghĩa c□ ng s□ n. Lúc □ y có m□ t thi□ u niên tên Nguy□ n T□ t Thành, sinh năm 1894, con nhà thi □ , quê làng Kim Liên huy□ n Nam Đàn thu□ c t□ nh Ngh□ An. Tr□ □ c h□ c tr□ □ ng trung h□ c □ Hu□ r□ i b□ sang Pháp theo Xã H□ i Đ□ ng, □ y tên là Nguy□ n Ái Qu□ c. Sau □ i sang Nga vào đ□ ng C□ ng S□ n, đ□ n kho□ ng 1929-1930 ông tr□ v□ gây phong trào c□ ng s□ n cách m□ nh □ vùng Ngh□ Tĩnh. Lúc □ y chính ph□

bộ o h Pháp dùng võ lực đàn áp một cách tàn nhẫn. Vì vậy y thuật bị, đảng cộng sản tuy phải im lặng nhưng, những vận động ngầm tuyên truyền trong đám dân gian và thuyết phục, theo đúng phương pháp đã đề nghị. Một số Khoa bên Nga.

Trong khoảng thời gian này, Nguyễn Ái Quốc lãnh sang Hồng Kông, bắt gặp Anh bắt. Nguyễn Ái Quốc muốn đòi Nguyễn Ái Quốc giao trả cho chính phủ Đông Dương, song theo đề nghị Anh, Nguyễn Ái Quốc không giao trả những người can phạm vào việc chính trị, vì vậy ông phải giam ít lâu rồi thả và bắt đầu đi ra khỏi Hồng Kông.

Ông Nguyễn Ái Quốc sang Quảng Châu và phao tin rằng ông đã chết trong ngục khi bắt bắt Hồng Kông, và lấy đi tên là Lý Thụy rồi chen lộn với những người cách mạng Việt Nam ở bên Tàu. Vào khoảng 1936-1937 ông lập ra đảng cộng sản gọi là Việt Nam Độc Lập Đảng Minh, gọi tắt là Việt Minh, và cho những vận hoạt động miền thôn dã du bố cáo viết. Vì vậy thu xếp những tài liệu bí mật là có đảng Việt Minh.

Đến cuối năm 1940 nhân khi quân Nhật Bản ở Quảng Tây đánh vào Lạng Sơn, những người như bắt ông Trần Trung Lập trong đảng Việt Nam Quang Phục Hội của ông Phan Bội Châu lập ra khi trở về, theo quân Nhật và đánh quân Pháp hồi tháng chín năm 1940. Sau vì những Nhật ký hiếp đáp của người Pháp rồi trở lại thành Lạng Sơn cho những người Pháp, ông Trần Trung Lập bắt quân Pháp bắt bắt đem xử tử. Toán quân phục vụ của họ tan, có một số đến 700 người, trong số họ có đến 40 người đảng viên theo ông Hoàng Lương ở sang Tàu.

Vậy các đảng của những Việt Nam ở bên Tàu vào khoảng năm 1942 trở đi, có Việt Nam Phục Quốc Đảng Minh Hội, Việt Nam Quốc Dân Đảng và những người cách mạng không có đảng phái v...v...

Thu xếp, chính phủ Trung Hoa thấy những đảng viên Việt Nam Độc Lập Đảng Minh Hội hành động theo chủ nghĩa cộng sản, bèn xuống lệnh giải tán đảng này và bắt Lý Thụy giam trong hang đá ở Liêu Châu, vậy cho những Đảng Phát Khuê chờ những việc tiếp hợp các đảng phái cách mạng Việt Nam lập thành một đảng để hành động cho có hiệu quả. Đảng Phát Khuê giao cho ông Hoàng Lương ở trú Liêu vực này.

Ngày mùng 1 tháng mười năm 1942, ông Hoàng Lương ở Liêu Châu những người trong các đảng phái hay không có đảng phái để lập ra một đảng duy nhất gọi là Việt Nam Cách Mạng Đảng Minh Hội, gồm những người sau đây:

- 1) Việt Nam Phục Quốc Đảng Minh Hội, có Hoàng Lương và Hồ Học Lãm làm những người.
- 2) Việt Nam Quốc Dân Đảng, có Vũ Hồng Khanh và Nghiêm Kế Tổ làm những người.
- 3) Vô đảng phái, có Trần Bội Công, Nguyễn Hữu Thiện, Trần Báo, Đảng Trung Phục làm những người.

Các những người trở về họ tiếp thành một ủy ban trung ương do Nguyễn Hữu Thiện chủ tọa để tiếp xúc với các.

Lúc này Lý Thụy còn phải giam, vậy ban trung ương bắt đầu ra báo để chính phủ Trung Hoa, xin lĩnh ra để cùng làm việc. Theo lời một người Việt Nam có mặt trong hội nghị này đã nói: Lý Thụy có kết nghĩa với một người cộng sản Tàu tên là Hồ Chí Minh, làm chức thiếp trong quân đội thu xếp quyên góp huy động Đảng Phát Khuê. Khi ở nhà ngục ra, ông muốn tình thân ái với bạn mình lấy tên là Hồ Chí Minh. Khi ông được thả ra, liền tuyên bố xin hết lòng trung thành với Việt Nam Cách Mạng Đảng Minh Hội mà làm việc.

Việt Nam Cách Mạng Đảng Minh Hội đã thành lập, để vậy ban trung ương ra làm vậy ban chấp hành. Khi này ông Hoàng Lương vì có sự xích mích với chính phủ Trung Hoa nên bắt bắt đem về Trưng Khánh. Bấy vậy vậy ban chấp hành chỉ có những người này:

1. Đảng Phát Khuê, chủ tọa.

2. Trần Đình Xuyên.
3. Nguyễn Hữu Thọ.
4. Vũ Hồng Khanh, Ủy viên.
5. Bộ Xuân Luật.
6. Trường Trung Chính.
7. Nông Kính Du.

Hồ Chí Minh được cử làm Ủy viên và Trần Báo làm Tổng cán sự.

Việt Nam Cách Mạng Dân Chủ Nhân Dân và thành lập chính quyền bao lâu thì đã có sự bất hòa trong nhóm Ủy viên, nên chính quyền là Trường Chính Công tác và Bộ Vũ Văn Nam rời mặt trận địa lý. Ủy viên ông Nguyễn Hữu Thọ lên làm chính quyền.

Trong những ngày đầu cách mạng Việt Nam hoạt động bên Tàu thu xếp, ta có thể biết những ngày này:

Trường Chính Công, người Thanh Hóa, có nghề làm và công nghiệp quy mô, trước kia làm võ bị và làm đơn chức thi đấu trong quân đội Tàu.

Nguyễn Hữu Thọ, chính tên là Vũ Hữu Thu, người tỉnh Hà Đông. Ông là người lão thành, trước kia đã thi đỗ tú tài, tham gia ông Tú Đệ Tử. Khi ông Phan Bội Châu xuống lên vì sự xuống dấn vào quãng năm 1905-1906, ông ra ngoài vào học trường võ bị Hoàng Phố gần Quảng Châu. Ông quen biết Tôn Dật Tiên, Trần Giỏi Thọ, Ngô Thiệu Thành, Trần Lập Phu v...v... Vì có sự quen biết này, nên khi ông Trần Giỏi Thọ làm giám đốc trường Hoàng Phố, có đưa ông vào làm mặt chức giáo sư ở trường, dạy về chính trị, mỗi tháng được sáu đồng lương tiền Tàu, lúc này cũng đủ ăn tiêu. Một năm sau Nam Dân Chủ có cuộc xuống danh khoa thi học sinh, toàn quyền Sarraut về chức vụ này, ông về ném quật đi đến nhà gia đình viên toàn quyền. Những việc đi không nên, ông chột thoát, đổi tên là Nguyễn Cẩm Giang. Một lần nữa sau cuộc chiến tranh 1914-1918 ông đem mặt toán quân tham gia đánh châu Đà Long, ta tham gia là châu Đà Lũng thuộc Cao Bằng. Vì sự tham gia ông sang luôn bên vùng nam nước Tàu và đổi tên là Nguyễn Hữu Thọ. Sơ lược cách mạng của ông chính rõ trong bài tham sau này, ông gửi cho tôi khi tôi ở Quảng Châu vào khoảng cuối năm 1946:

Bên chức năm nay về nước đòi nước đòi chính quyền, quy tụ chính quyền Đà Long phát triển gần ba tháng Nam Dân Chủ tham gia bom phá mặt mặt Cha đưa của gà toan công nhân Mặt tham giầy mã dăm đem voi Nào ai mãnh sĩ mặt nước đó Góp sức đũa tay đi cứu đi

Vũ Hồng Khanh, trước là Giáo Viên, trước làm giáo viên ở mặt trận tiền học bị chức vị, sau theo Nguyễn Thái Học vào Quốc Dân Đảng khi nghỉ ở Yên Bái, rời chính quyền Tàu ở bên Vân Nam.

Nguyễn Trường Tam, có bằng khoa học nhân, trước làm chức trưởng báo Phong Hóa rời Ngày Nay ở Hà Nội và lập ra Đảng Dân Chủ. Đến khi quân Nhật vào đóng ở Đông Dương, vì sự hành động của bên ông, người Pháp bắt, ông nhả quân đi Nhật đưa sang Quảng Châu rời sang Quảng Tây, nhập vào Việt Nam Cách Mạng Dân Chủ Minh Hội.

Những ngày này tuy nói là đảng phái kia, nhưng không có sự tranh chấp gì ra trò. Bên ông Hồ Chí Minh biết như thế nên mỗi lần đảng danh hiệu Việt Nam Cách Mạng Dân Chủ Minh Hội để che giấu công việc làm.

Đảng Việt Minh công sự có thể chức vụ và theo đúng pháp khoa học. Trong khi ông Hồ Chí Minh ở bên Tàu để chính quyền đi thi công, ở trong nước đâu đâu cũng có cán bộ, người hành động và tuyên truyền rất khôn khéo. Hồ Chí Minh lòng ái quốc của dân chúng mà tuyên truyền Việt Minh không phải là đảng công sự, chính là mặt trận gần mặt chính các đảng

phái lý luận để tập hợp cho những công nhân, vậy nên tập thể chí nam đâu cũng có người theo. Cách hành động của họ thì bất công hay thì sao, họ đâu có muốn tập thể làm việc là có người của họ chen lấn vào, họ cũng tuyên truyền, họ cũng hoạt động theo chủ nghĩa họ. Động viên công nhân làm việc gì cũng không luống rỗng nghiêm và rất thực tế khó làm việc. Xem như Hội Truyền Bá Quốc Ngộ khi mới thành lập ở Hà Nội là có ngay những người công nhân vào hội rồi, và những người không vào hội đi đâu họ cũng rất chăm, không quên công lao gì cả. Một tập thể có kế hoạch và thực tế khó làm việc như thế, làm gì mà không mạnh.

Số tập thể của Đảng công nhân đã mạnh và nhất là tập thể khi quân Nhật Bản vào đóng ở Đông Dông, rồi xem hình như người Pháp lại người m người m dung túng họ, có ý để họ quy nhieu quân Nhật may ra có xảy ra biến động gì chẳng. Cho nên người ta thấy lúc này chính phủ bỏ họ và bỏ tập thể những người làm thuyết theo công nhân, song người công nhân nào có chút thực tế thì bất rồi lại thấy ra, họ cũng dùng để làm việc với mình. Cái tình thế Đảng công nhân ở trong những trường hợp khi có cuộc đảo chính của quân Nhật là thế.

Trong khi này ông Hồ Chí Minh ở bên Tàu và công tác với Việt Nam Cách Mạng Đông Minh Hội, không có tranh dành của và như những người khác, cũng làm việc của một đảng viên có kế hoạch. Cái khôn khéo của ông lúc này không để cho ai biết ông là lãnh tập thể Đảng công nhân Đông Dông.

Việt Nam Cách Mạng Đông Minh Hội ở Liễu Châu được ít lâu rồi vì số tiền công của quân Nhật, họ phải đi và Bách Sĩ và để thêm hai chi bộ; một chi bộ ở Côn Minh do Vũ Hồng Khanh quản lý, và một chi bộ ở tỉnh Quế Tây do Trường Trung Phương quản lý.

Vào khoảng cuối năm 1944, Việt Nam Cách Mạng Đông Minh Hội lại đi và tỉnh Quế Tây và cho ông Hồ Chí Minh và Bách Sĩ đi trừ lũ ở chỗ họ chấp hành Việt. Sau đó họ cho ông Hồ Chí Minh cùng 22 đảng viên phụ trách nhiệm vụ là người trong Đảng Phức Quốc và những người đi hành động. Trong số 22 người này có một người đảng viên tên là Đỗ Thủ Lộc là người sau có đứa con gái với Hồ Chí Minh. Về sau thấy người ta nói khi về đến địa phương Bắc Giang, có ba đảng viên trong 22 người này bị giết vì không chịu theo công nhân.

Lúc đó của ông Hồ Chí Minh chia ra làm hai đoàn. Một đoàn có ông Đảng Văn Ý, chủ trung úy trong quân đội Pháp trước và Liên Sơn đánh lý để đến Bắc Lạc, thu về Hà Giang. Một đoàn đi với Hồ Chí Minh có Vũ Nam Long, sau thấy người gọi là tỉnh Nam Long, đánh lý để đến Đảng Mục Sóc Giang thu về Cao Bằng. Việc này xảy ra vào khoảng tháng hai năm 1945.

Tên đó của ông Hồ Chí Minh bắt danh hiệu Việt Nam Cách Mạng Đông Minh Hội mà dùng danh hiệu cũ là Việt Nam Đảng Lập Đảng Minh, tỉnh Việt Minh, và dùng cờ đỏ sao vàng của công nhân. Rồi đến cuối tháng ba năm 1945 thì về đến vùng Văn Lãng, thu về Thái Nguyên giáp Tuyên Quang và lập trở lại bí mật đó. Tập thể người đi, Đảng Việt Minh hành động rất mạnh, những cái tên Hồ Chí Minh và người rất kín cho đến gần cuối tháng tám, sau khi chấp hành chính quyền ở Bắc Bộ, người ta mới nghe nói.

Các chi bộ công nhân ở trung và Nam Bộ đã sẵn sàng đâu đây rồi, song cũng phải giữ bí mật, đến khi có mệnh lệnh mới đi hành động. Bắc Bộ, một mặt thì sai những người táo tiến đi đánh phá các nơi, họ đâu có ai ra mặt chống họ, họ bắt đi hay giết chết, làm cho dân chúng khiếp sợ. Một mặt thì cho người đi di chuyển thuyết và tuyên truyền rằng Đảng Việt Minh đã có các những Đảng Minh là Tàu, Nga, Mỹ giúp họ và giúp cho binh khí để đánh bọn đế tài Pháp và Nhật. Họ lại nói rằng quân Việt Minh đã đánh lý để của mình và tỉnh m m n th m ng du b b r i. Vào khoảng tháng 5 năm 1945, người Nhật thấy Việt Minh có thế mạnh, tỉnh ng là một đảng theo chủ nghĩa quốc gia, bèn cho người đi tìm cách đi u đình. Đến ngày mùng 9 tháng năm, hai người Nhật và một người Việt Nam làm thông ngôn lên đến Ký Phú gần huyện Đồi Tả thu về Thái Nguyên, đưa bộ quân Việt Minh đi về. Việt Minh lại sai người và ám sát một người sĩ

quan Nhät ä giäa Hà Näi và cho ngäi đi đánh phä nä huyän kia. Các quan phä huyän, ngäi thì bä bät, ngäi thì chäy trän, dân tình nôn nao cä lên. Nhäng thanh niên Viät Nam lúc äy phän nhiäu cũng theo Viät Minh và đi tuyên truyän räm rä. Ngäi i Nhät thäy väy bèn ra änh bät các thanh niên và nhäng ngäi häng theo Viät Minh đem giam và tra tän rät cäc khä.

Khi tôi đä c tin ngäi i Nhät bät các thanh niên ä Hà Näi, äp täc tôi thu xäp ra bäc. Hôm sau tôi nói chuyän väi ông Yokohama, täi cao cä vän Nhät, räng hai ngày näa tôi ra Hà Näi. Ông äy bäo tôi: "Cä đäng nhäc mät ra Hà Näi làm gì, mäi viäc đän đän räi đäu ra đäy cä". Tôi nói thät ý đänh cäa tôi, ông Yokohama không nói gì. Đän sáng hôm sau ông nói räng: "Näu cä đi Hà Näi, thì tôi cùng đi väi cä". Tôi bäo đä c thä càng hay.

Tôi ra Hà Näi, cùng đi có các ông Hoàng Xuân Hän bä träng bä giáo đäc, ông Vũ Văn Hiän bä träng bä tài chính, ông Phan Anh bä träng bä Y Tä, đä phòng khi đäu đän thäa, sä äy äi các công sä.

Đä lúc bäy giä rät khó khăn, ngày đêm tàu bay Mä sang đánh phá, phäi đäm đi ngày nghä. Ra đän Hà Näi đä c mäy ngày ông Vũ Ngäc Anh đi vä Thái Bình thăm nhà và xem nhäng bänh viän vùng äy, räi đän khi trä vä gän Bän Yên Nhân, bä tàu bay Mä bän chät.

Thä là trong näi các mät mät ông bä träng rät tän tâm vä viäc näc, và chúng tôi mät mät ngäi bän hòa nhä và trung thành.

Tôi đän Hà Näi hôm trä c, hôm sau đän gäp ông Tsuchi-Hashi Yuitsu, täng tä änh nhät, quyän chäc toàn quyän cäa Pháp ä Đông Däng, räi bät đäu nói chuyän. Trong cuäc nói chuyän chä có viên täng tä änh, viên cä vän và tôi. Viên täi cao cä vän phiên đäch tiäng Viät ra tiäng Pháp. Nói câu nào, trä c khi phiên đäch ra tiäng Pháp hay tiäng Nhät, viên äy biên äy nhäng câu häi và nhäng câu đäp äi.

Trä c hät tôi nói: "Quân đäi Nhät đã đánh quân đäi Pháp và công nhiên häa hän trä quyän tä chä cho näc Viät Nam. Bäi väy tôi không quän tuäi già và sä khó khăn cäa hoàn cänh mà đäng ra äp chính phä. Tôi làm viäc mät lòng giúp näc tôi, cũng nhä các ông lo viäc giúp näc Nhät, thä mà thäy nhiäu ngäi nói nä nói kia rät khó chäu. Näu các ông cho tôi là ngäi i làm viäc cho näc Nhät, viäc äy không phäi là phän sä cäa tôi, tôi sän lòng xin lui".

Täng tä änh Nhät nói:

„Bao giä ngäi i Nhät cũng giä äi häa hän nên nhäng viäc näi trä trong näc Viät Nam là không can thiäp đän. Còn nhäng viäc chäa giäi quyät đä c là vì cän phäi có thì giä đä thu xäp cho än thäa. Cä đäng nghe ngäi i Nhät hay ngäi i Viät Nam nói nhäm không có căn cä gì. Vä tôi phäng mänh Thiên Hoàng sang đây, viäc gì cũng trách cä ä tôi, cä đäng ngäi i.“

„Ngài đã nói thä, phän sä cäa chính phä chúng tôi là phäi thu äi mäy thành thä Hà Näi, Häi Phòng, Đà Näng và toàn hät đät Nam Bä cho näc Viät Nam. Näu viäc äy không xong, thì chúng tôi đäi väi quäc dân không có nghĩa lý gì cä.“

„Chúng tôi bao giä cũng đänh trä äi các lãnh thä Viät Nam cho chính phä Viät Nam. Nhäng vì sä các ông chäa xäp đät đä c sän sàng, nên còn trì hoãn äi ít lâu.“

„Chúng tôi vän sän sàng vä viäc äy, chä còn đäi sä quyät đänh cäa các ông mà thôi.“

„Väy thì cä đänh bao giä äy äi ba thành thä kia?“

„Näu ngài bäng lòng, thì tôi xin äy ngay tä bây giä.“

Viên täng tä änh Nhät nghĩ mät lúc räi nói:

„Väy xin đä đän sáng ngày kia, vào 11 giä cä cho làm ä thu nhän ba thành thä äy. Còn Nam Bä thì có näc Cao Miän còn läi thôi vä mäy tänh ä biên giäi.“

Tôi nói:

„Viäc äy hiän bây giä không thành vän đä đä c, vì đäa giäi Nam Bä ngày nay väi đäa giäi Nam Bä ngày trä c không có gì thay đäi. Väy phän sä chúng tôi là phäi äy äi toàn lãnh thä cäa tä

qu&#c. Còn nh&# Cao Mi&#n có mu&#n nói chuy&#n gì v&# vi&#c &#y, thì s&# nói chuy&#n v&#i chúng tôi v&# sau. V&# theo ý tôi, thì n&#&c Cao Mi&#n mu&#n th&#a c&# chi&#m l&#y m&#t ít đ&#t c&#a nam b&#, nh&# th&# làm m&#t cái tinh th&#n thân thi&#n c&#a hai n&#&c lân bang, và không đ&#i nào dân Vi&#t Nam ch&#u." T&#ng t&# l&#nh Nh&#t c&# vi&#n h&#t lý do n&# đ&#n lý do kia, thành ra c&# bàn cãi đ&#n m&#t ngày m&#i ch&#u nh&#n l&#i tr&# l&#i nam b&#. Có m&#t đ&#u nên bi&#t, là t&# ngày tôi ra Hà N&#i, ng&#&i Nh&#t nói chuy&#n r&#t hòa nh&# và có v&# cung kính, ch&# không có đ&#u gì tr&#ch th&#&ng hay gai ng&#nh. Khi h&# đã nh&#n l&#i tr&# l&#i đ&#t nam b&#, có h&#i tôi r&#ng: "Bao gi&# c&# đ&#nh vào nh&#n l&#y đ&#t nam b&#, hay c&# đ&#nh cho ai đi thay c&#". Tôi nghĩ trong cái vi&#c khó khăn này, mình ph&#i đi m&#i đ&#&c, và tôi nói: "Tôi v&# Hu&# vài ngày đ&# t&#u bày m&#i vi&#c v&#i hoàng th&#&ng, r&#i đ&# ch&#ng ngày mùng 8 tháng tám là tôi đã &# Sài g&#n r&#i".

T&#ng t&# l&#nh Nh&#t nói: "C&# đ&#nh vào thì hôm &#y tôi cũng vào, đ&# x&#p đ&#t m&#i chuy&#n cho chóng xong".

Tôi nói: "Cám &#n ngài. Đ&#&c nh&# th&# thì có th&# tránh đ&#&c m&#i s&# khó khăn l&#t v&#t". Vi&#c l&#y l&#i toàn lãnh th&# Vi&#t Nam nh&# th&# là quy&#t đ&#nh xong. Tôi nói đ&#n vi&#c l&#y l&#i các công s&# tr&#&c thu&#c v&# chính ph&# Đ&#ng D&#&ng toàn quy&#n. T&#ng t&# l&#nh Nh&#t nói vi&#c &#y có nhi&#u s&# ph&#c t&#p vì các công s&# &#y quan h&# đ&#n các n&#&c lân bang nh&# Cao Mi&#n và Ai Lao n&#a. Tôi nói: "Các ông đã đánh đ&# các thu&#c đ&#a c&#a Pháp, đã nh&#n cho Vi&#t Nam, Cao Mi&#n và Ai Lao đ&#&c t&# ch&# thì các công s&# &#y theo l&# t&#t nhiên là ph&#i tr&# l&#i cho các n&#&c &#y. Còn s&# giao thi&#p v&# quy&#n l&#i riêng c&#a m&#y n&#&c chúng tôi, s&# theo tình thân thi&#n mà bàn v&#i nhau". Có m&#t đ&#u tôi nh&#t đ&#nh đòi cho đ&#&c, là ph&#i b&# ch&# đ&# ph&# toàn quy&#n cũ, m&#i h&#p cái nghĩa t&# ch&# c&#a ba n&#&c trong x&# Đ&#ng D&#&ng.

Sau cu&#c đàm phán h&#n m&#t ngày bàn v&# chi ti&#t vi&#c giao tr&# l&#i chính ph&# Vi&#t Nam h&#t th&#y các công s&#, nh&# s&# h&#a xa, s&# công an, vì còn chi&#n tranh, ng&#&i Nh&#t xin đ&# riêng m&#y phòng cho h&# h&#p tác v&#i ng&#&i Vi&#t Nam. Tôi nghĩ: trong lúc đ&#u còn l&#m s&# khó khăn, ta ph&#i t&#m nh&#&ng b&# ít nhi&#u, đ&# cho êm chuy&#n. Tôi &#ng thu&#n. Còn ngày thu nh&#n các công s&# &#y đ&#nh vào ngày 15 tháng tám mà b&#y gi&# là ngày mùng 2 tháng tám đ&#&ng l&#ch.

Nh&#ng công vi&#c và m&#y v&#n đ&# trên xong đầu đ&#y r&#i, tôi xin t&#ng t&# l&#nh Nh&#t tha và tr&# l&#i cho chính ph&# Vi&#t Nam h&#t th&#y nh&#ng sĩ quan và quân lính Vi&#t Nam mà quân đ&#i Nh&#t còn giam gi&# &# các n&#i, đ&# chúng tôi t&# ch&#c l&#i quân đ&#i b&#o an. Và nhân vì súng &#ng không có, tôi l&#i xin cho chúng tôi đ&# súng &#ng đ&#n đ&#&c đ&# nh&#ng đ&#i b&#o an &#y dùng. T&#ng t&# l&#nh Nh&#t nh&#n l&#i và t&#m cho b&#c b&# 2000 kh&#u súng và đ&#n đ&#&c. Tôi v&# l&#p t&#c cho g&#i đ&#i úy Thu và m&#t trung úy đã đ&#&c tha t&# tr&#&c làm ch&#&ng trình c&#i t&# các đ&#i b&#o an.

Tôi xin tha cho nh&#ng thanh niên b&# hi&#n binh Nh&#t b&#t vì theo Vi&#t Minh. Lúc &#y ph&#n nhi&#u thanh niên h&#ng hái quá th&#&ng hay b&#o đ&#ng. T&#ng t&# l&#nh Nh&#t g&#i viên đ&#i tá coi hi&#n binh Nh&#t đem s&# cho tôi xem, thì ch&# th&#y đ&# 300 ng&#&i b&# b&#t, ch&# không nh&# ng&#&i ta đ&#n có t&#i hàng ngàn ng&#&i, và có non m&#t trăm ng&#&i đã đ&#&c tha r&#i. Nh&#ng ng&#&i còn ph&#i gi&# l&#i là vì có ch&#ng c&#, nh&# cho ti&#n hay đã đi h&#i h&#p &# ch&# nào.

Tôi l&#y m&#i l&# gi&#i thích s&# hành đ&#ng c&#a thanh niên, và b&#o ng&#&i Nh&#t r&#ng l&#&ng mà tha h&#t c&# ra, đ&# kh&#i làm náo đ&#ng lòng ng&#&i. Hi&#n binh Nh&#t h&#a s&# xét chóng mà tha đ&#n ra. Ngày hôm sau h&# tha ra đ&#&c năm, sáu ch&#c ng&#&i.

Nói rút l&#i, chúng tôi ra Hà N&#i, đ&#u đình v&#i t&#ng t&# l&#nh Nh&#t đ&#&c k&#t qu&# nh&# là: l&#y l&#i toàn lãnh th&# c&#a n&#&c Vi&#t Nam, thu h&#t các công s&# thu&#c ph&# toàn quy&#n cũ c&#a Pháp, l&#y h&#t các binh sĩ Vi&#t Nam đ&# t&# ch&#c đ&#i quân b&#o an, l&#y đ&#&c 2000 kh&#u súng m&#i và đ&#n đ&#&c, và xin tha đ&#&c m&#t s&# thanh niên b&# b&#t.

S&# đ&#u đình c&#a chúng tôi đ&#&c c&#n th&#a đ&# dàng, có l&# vì ng&#&i Nh&#t t&# bi&#t h&# s&#p thua nên h&# đ&#i thái đ&# đ&# mua chu&#c lòng ng&#&i. Hay là h&# có ý gì khác n&#a, ta không th&# bi&#t đ&#&c.

Lúc ấy chúng tôi còn d d nh làm nhi u vi c khác, nh t là ch ng trình c i t quân đ i, luy n t p quân lính đ phòng khi h u s . N u có thì gi thi hành đ c, thì đ năm b y tháng, hay đ m t năm, s có k t qu kh quan l m. Song ý ng i đ nh th , mà tr i không cho làm thì sa Chúng tôi ph i thu x p v Hu . Giá lúc y có m t ng i làm khâm sai b c b c ng quy t và hi u vi c, thì các vi c t ch c có th mau chóng h n, nh ng ông Phan K To i là ng i chuyên làm vi c trong th i b o h c a Pháp, tuy trong s ch h n c , song ch là m t ông quan bi t th a hành m nh l nh, ch v đ ng chính tr thì không thông th o l m, và tính l i nhất. Ông th y m t đ ng thì ng i Nh t làm khó d , m t đ ng thì b n Vi t Minh b o đ ng, nay đánh ch này, mai đánh ch n , ông s h i và chán n n, ch nói chuy n xin t ch c.

Phàm nh ng ng i c m quy n bính trong tay mà có nh ng ng i t nh tài gi i, bi t quy n bi n, giúp vi c thì dù vi c d cũng hóa hay, mà không thì vi c hay cũng hóa d . Đó là đ u các nhà làm chính tr nên chú ý.

Tr c tôi th y cách làm vi c c a ông To i r t l n x n, tôi đã mu n tìm ng i thay, nh ng tìm a Ng i nói gi i thì nhi u, mà ng i làm đ c vi c thì ít. N u trong quan tr ng cũ có ng i tài cán và hi u vi c thì h n, vì ch c khâm sai là m t ch c kiêm c vi c chính tr và cai tr . Vi c cai tr không có l ch duy t không làm đ c. Ông To i là ng i làm quan có ti ng h n c mà còn nh th , hu ng ng i khác r i ra sao. Vì th nên tôi c trù tr m i. Sau ông To i c n i. Tôi nghe nói ông Nguy n T ng Long là ng i bi t chính tr và có ngh l c h n c , nh ng lúc y ông đang b b nh th ng hàn. Tôi nghĩ đ n ông Nguy n Xuân Ch là ng i trong Vi t Nam Á Qu c Đ ng, có tính c ng quy t và đ ng đ n. Tôi g p ông Ch nói chuy n, ông đã nh n l i, nh ng hôm sau ông v bàn tính th nào l i đ i ý, nói xin đ thông th .

Tôi thì v i v mà ng i thì không có. Tôi ph i b o ông To i ph i c l i mà làm vi c cho đ n khi tôi thu xong đ t nam b , tôi s tìm ng i thay. Ông To i n tôi mà l i.

Đ ng Vi t Minh lúc y r t ho t đ ng, đánh huy n này, phá ph kia. Lính b o an c các n i ph n nhi u b Vi t Minh tuyên truy n, tuy ch a theo h n, nh ng không ch ng c n a. Dân gian b y gi r t hoang mang, m t đ ng có chính ph qu c gia, nh ng vì th i gian eo h p, ch a k p s p đ t gì c . Công vi c th y có nhi u s kh n khó mà th ng nghe s tuyên truy n c a Vi t Minh, nói h đã có các n c Đ ng Minh giúp đ cho n c Vi t Nam đ c hoàn toàn đ c l p. Dân ta t khi b ng i Pháp sang cai tr , c khao khát đ c l p, nay nghe Vi t Minh nói th , l i nghe nói đ ng Vi t Minh lên c m quy n, dân không ph i đóng thu n a, đ c hoàn toàn t do và có nhi u h nh phúc, thành ra ai cũng tin theo. Ngay nh ng đ o thanh niên ti n tuy n do b Thanh Niên l p ra, cũng có ý ngã v Vi t Minh.

Tôi th y tình th y, tôi b o ông Phan K To i đi tìm m t vài ng i Vi t Minh đ n nói chuy n, vì lúc y tôi còn t ng đ ng Vi t Minh dù theo ch nghĩa c ng s n, nh ng ch c cũng nghĩ đ n t ng lai n c nhà. Hôm sau ông To i đ a m t thi u niên Vi t Minh đ n, tôi nói: "Chúng tôi ra làm vi c ch vì n c mà thôi, ch không có ý c u danh l i gì c , tôi ch c đ ng các ông cũng vì n c mà hành đ ng. N u v y chúng ta tuy đi con đ ng khác nhau, nh ng cũng m t m c đích nh nhau, các ông th xem ta có th h p tác v i nhau, k trong ng i ngoài, đ c u n c đ c không?".

Ng i y nói:
„S hành đ ng c a chúng tôi đã có ch nghĩa riêng và có ch ng trình nh t đ nh đ đ em n c đ n ch hoàn toàn đ c l p. Chúng tôi có th làm l y đ c.“
„S m u c u cho n c đ c đ c l p cũng là m c đích c a chúng tôi, nh ng vì đi đ ng th ng có nhi u s khó khăn nên chúng tôi ph i uy n khúc mà đi t t có l ch c ch n h n.“
„Chúng tôi ch có m t con đ ng th ng đi đ n hoàn toàn đ c l p ch không có hai.“
„Theo nh ý các ông nh th , tôi s r t h i cho dân, mà ch a ch c đã thành công đ c.“

„Chúng tôi chắc chắn nào cũng thành công. Nếu có hại cũng không cần, có hại rồi mới có lợi. Dù người trong nước mới chỉ phần trăm, chúng tôi sẽ lập mặt xã hội mới và mới thành phần còn lại, còn hơn với chính phủ kia.”

Rồi người này người khác viết bài hình như đã thu được lòng đồng bào công việc của đồng Việt Minh. Tôi thấy thái độ người này như thế, tôi biết không thể lấy nghĩa lý nói chuyện được.

Tôi nói:

„Nếu các ông chắc chắn quy định lập cho nước nhà, các ông không vào chính phủ làm việc, cần gì phải đánh phá cho khổ dân?”

„Chúng tôi sẽ chấp nhận quy định cho các nước Đông Minh biết chúng tôi muốn, chứ không cần ai nhắc nhở.”

„Các ông chắc chắn là các nước Đông Minh tin cậy sẽ cần như các ông không?”

„Chắc chắn. Chắc chắn trăm phần trăm.”

„Tôi nghe lại còn dài, các ông nhận lấy trách nhiệm đời với quốc dân và lịch sử.”

Xong việc này rồi cách hai hôm sau chúng tôi về Huế. Ông Phan Anh và ông Vũ Văn Hiến cùng với tôi, còn ông Hoàng Xuân Hãn ở lại Hà Nội để đợi ngày thu nhận sự Đồng Đội đồng Hồ Chính và sự Công Chính.

Về Huế chúng tôi bày mưu việc cho vua Bảo Đại biết. Ngày tiếp vui vẻ lắm. Đến khi họp hội đồng chính phủ trình bày công việc và kết quả việc chúng tôi ra Hà Nội, tôi vừa nói xong, ông Trần Văn Chương ngồi giao nói: "Cả ra Hà Nội làm thành công là nhờ sự điếu u đình của tôi, khi tôi ra Hà Nội làm việc". Tôi nghe lời ông Chương nói, rất ngạc nhiên, vì lúc này tôi không nghĩ đến công cán gì cả. Lúc ông Chương nói tiếp ra cái ý tranh công. Ngày tiếp tôi về nhà tiếp ông nói với các bạn đồng nghiệp: "Chúng ta cùng nhau hết lòng làm việc giúp nước, xin đồng ý ghen tị gì cả. Nếu ai làm được việc gì ích lợi là công chung tất cả của chúng ta. Họ tôi làm không nên và có ai sẵn lòng thay tôi, tôi xin nhường ngay". Sự tôi muốn nhường đó, ông Chương biết rõ hơn mọi người khác.

Tôi đáp lại ông Chương: "Việc tôi nói đây để trình bày những việc đã làm được nên các biết. Nếu có được một chút hi vọng quốc như sự điếu u đình của ông Chương khi tiếp, càng hay. Thế tiếp ra công chung của mọi người trong nước".

Sơ thuật sau khi ông Trần Văn Chương ra Hà Nội, có viên trung tá đồng tham mưu đồng của tôi là nh bộ Nhất tá Đồng Đội tôi đã gặp khi tiếp, lúc mới ở Bắc Bộ về Sài Gòn, viên này ở Hà Nội tiếp vào nam, đi qua Huế có việc cho tôi lá thư bằng tiếng Nhật, nhờ ông Yokohama dịch ra tiếng Pháp đưa tận tay cho tôi. Đọc ý trong thư nói: "Việc ông bạn đồng nghiệp giao ra Hà Nội không có kết quả, vì ông này không biết giao thiệp, làm mất lòng người Nhật". Tôi đưa thư này cho ông Hoàng Xuân Hãn và ông Phan Anh xem, để rõ tình thế.

Xong việc này, nói đến việc đi vào Nam Bộ. Thấy ý kiến các ông bạn đồng nghiệp phân vân. Ông Trần Đình Nam, bạn đồng nghiệp bạn với tôi, nói: "Nếu cứ đi nam, ở Huế nếu có xảy ra việc gì, không ai chịu trách nhiệm". Ông Hồ Tá Khanh, bạn đồng nghiệp bạn kinh tế, đưa thư nói tiếp ý: "Phong trào Việt Minh muốn làm, nên các Trần Trần Kim nên thôi đi, để họ làm việc may ra họ cần được nước". Tôi nói: "Sự tôi thôi, thì tôi đã đồng ý như vậy, những đồng nghiệp này tiếp Nam Bộ cho Trần công việc của mình, tôi thôi ngay".

Tôi thấy việc đi nam có nhiều sự cần tiếp, trong nước các không có hòa khí như lúc trước, và có lắm chuyện như muốn không muốn nói ra, làm tôi mất cả lòng hăng hái làm việc, thành ra đến ngày mùng 8 tháng tám tôi về không đi nam được. Tiếp tiếp là nh Nhất tá Hà Nội vào Sài Gòn không thấy tôi, đi đến ra được. Tôi đến vào xin cấp cho lấy lại nam bộ, tôi không phải vào Nam nữa.

Được tin người Nhật đồng ý thu nhận, và lúc này có ông Nguyễn Văn Sâm lãnh tiếp đồng Quố gia Xã, về a ở Sài Gòn ra Huế. Tôi vào đầu vua Bảo Đại, xin cấp ông Sâm làm Nam Bộ Khâm Sai. Ngày 14

tháng tám năm 1945, ông Sâm đ c s c ch b vào Nam.
Ông Nguyễn Văn Sâm đi r i, tôi cho công vi c làm c a tôi nh th t m xong. Tôi nói t m xong, vì lúc y tôi t ng Nh t khéo léo l m cũng ch đ c năm b y tháng n a là cùng, r i ra quân Đ ng Minh kéo lên Đông D ng, nh ng vi c đã làm đó, ai k vào đâu. Song dù sao nó cũng thành cái h n, cái n p, thành m t vi c đã có rõ ràng, theo tình th chính tr , ng i ta không th xóa b h n đi đ c.

Vi c l y l i đ t Nam B xong, tôi vào tâu vua B o Đ i, xin cho tôi t ch c. Ngài nói: "Ông đang làm đ c vi c, sao l i xin thôi, và ông thôi l y ai thay". Tôi tâu trình lên m y ng i, ngài t v không thu n, b o: "Các ông hãy t m làm vi c, ch đ n khi tìm đ c ng i ra l p n i các hãy thôi".

Lúc y tôi nh c t đ c gánh n ng, nh ng tìm ai thay? Tôi nghĩ nên tìm nh ng ng i thu c v các đ ng phái nh Ngô Đình Di m, Nguyễn Xuân Ch , Lê Toàn, T Thu Thâu, H H u T ng, Đ ng Thái Mai v...v... đã có t ng ho t đ ng v chính tr , đ vào l p n i các m i. Tôi đ n đi các n i m i nh ng ng i y vào Hu , nh ng s m t b c đ n không đ c rõ, tôi nh ông Phan Anh ra B c và ông H Tá Khanh vào nam g p m i ng i và nói chuy n cho rõ đ uôi đ u. Nh ng ông Phan Anh ra đ n vùng Ph Di n b quân Vi t Minh b t gi l i, ông H Tá Khanh vào đ n Qu ng Ngãi cũng b gi l i. Đang lúc y đ c tin n c Nh t B n b bom nguyên t không ch u n i ph i xin hàng.

Vua B o Đ i g i tôi vào nói: "Trong lúc r i lo n nh th này, các ông hãy l p ra lâm th i chính ph đ đ i xem tình th bi n đ i ra sao đã". Tôi b t đ c dĩ ph i t m i. Lâm th i chính ph v a làm vi c m y ngày, ông Phan K To i đ n vào xin t ch c. Lúc y b n ông Nguyễn Xuân Ch , Tr n Văn Lai xin l p y Ban C u Qu c. Chính ph nh n l i. Cách hai ngày sau, ngày 19 tháng tám, các công ch c Hà N i nghe b n Vi t Minh xúi t ch c cu c bi u tình. Đ ng Vi t Minh nhân c h i y chi m l y B c B . Đ c m y ngày ông H Chí Minh v làm ch t ch chính ph lâm th i. Các đoàn th thanh niên và các ng i trí th c b c b đ n vào Hu xin vua B o Đ i thoái v và nh ng cho H Chí Minh.

Trong tình th nguy ng p nh th , Hu còn có ng i bàn s ch ng c . Tôi mu n bi t rõ s th c, li n g i trung úy Phan T Lãng ng i đ ng coi đoàn thanh niên t n tuy n Hu , h i xem có th trông c y b n y đ c không. Trung úy Tr ng T Lãng nói: "Tôi có th nói riêng v ph n tôi thì đ c. Còn v ph n các thanh niên tôi không dám ch c".

B n thanh niên t n tuy n tr c r t nhi t thành nay còn th , hu ng chỉ nh ng lính b o an và lính h thành t t c đ vài trăm ng i; nh ng lính đ canh gi công s , súng ng không ra gì, đ n đ c không đ , còn làm gì đ c, cũng b Vi t Minh tuyên truy n xiêu lòng h t c r i. Lúc y ch còn cách lui đi là ph i h n c .

Tôi vào tâu vua B o Đ i: "Xin ngài đ ng nghe ng i ta bàn ra bàn vào. Vi c đã nguy c p l m r i, ngài nên xem l ch s c a vua Louis XVI bên Pháp và vua Nicholas II bên Nga mà thoái v ngay là ph i h n c . Vì dân ta đã b b n Vi t Minh tuyên truy n và đang hăng hái v vi c cách m nh nh n c đang lên m nh, mình ngăn l i thì v l h t c . Minh th l c đã không có, b n Vi t Minh l i có dân chúng ng h , nên đ cho h nh n l y trách nhi m b o v n n đ c l p c a n c".

Vua B o Đ i là ông vua thông minh, hi u ngay và nói: "Tr m có thi t gì ngôi vua đâu, mi n là b n Vi t Minh gi đ c n n t ch c a n c nhà là đ . Tr m mu n là ng i dân c a m t n c đ c l p còn h n làm vua m t n c nô l".

Nh ngài có t t ng qu ng đ i nên có t chi u thoái v . Khi t chi u y tuyên b ra, nhân dân có nhi u ng i ng m ngùi c m đ ng, nh ng lúc y ph n tình th nguy ng p, ph n s hãi, còn ai dám nói năng gì n a. Đ n b n thanh niên t n tuy n, ng i chính ph tin c y cũng b theo Vi t

Minh, b□ n lính h□ thành c□ a nhà vua cũng không nghĩ đ□ n n□ a. Còn các quan cũ □ n n□ p đầu m□ t c□ . Th□ t là tình c□ nh r□ t ti□ u t□ y. N□ u không mau tay lui đi, tính m□ nh nhà vua và hoàng gia ch□ a bi□ t ra th□ nào.

Lúc b□ y gi□ ng□□ i Nh□ t có đ□ n b□ o tôi: "Quân đ□ i Nh□ t còn trách nhi□ m gi□ tr□ t t□ cho đ□ n khi quân Đ□ ng Minh đ□ n thay. N□ u chính ph□ Vi□ t Nam công nhiên có □ i m□ i quân Nh□ t giúp, quân Nh□ t còn có th□ gi□ tr□ t t□ ". Tôi nghĩ quân Nh□ t đã đ□ u hàng, quân Đ□ ng Minh s□ p đ□ n, mình nh□ quân Nh□ t đánh ng□□ i mình còn nghĩa lý gì n□ a, và □ i mang ti□ ng "công r□ n c□ n gà nhà". Tôi t□ ch□ i không nh□ n.

Sau th□ y nh□ ng ng□□ i □ ngoài không bi□ t rõ tình th□ nói: lúc □ y giá chính ph□ không lui v□ i, tìm cách ch□ ng c□ □ i, Vi□ t Minh không làm gì đ□□ c, vì h□ không có binh □ c gì c□ . V□ đ□□ ng binh □ c, lúc □ y Vi□ t Minh không không có gì th□ t. Nh□ ng cái ph□□ ng □□ c c□ a h□ đánh b□ ng tuyên truy□ n, b□ ng □ i qu□ quy□ t □ a đ□ i đ□ lòi kéo dân chúng đi theo, ch□ không đánh b□ ng binh khí. S□ tuyên truy□ n c□ a h□ đã có ng□ m ng□ m t□ lâu tr□□ c khi quân Nh□ t đ□ o chính ch□ không ph□ i b□ y gi□ m□ i có. Mình đem m□ t vài trăm ng□□ i trông c□ y đ□□ c ra ch□ ng v□ i m□ y v□ n ng□□ i toàn thanh niên thuy□ n th□ và đàn bà tr□ con, □ i có nh□ ng ng□□ i Vi□ t Minh t□ n đ□ ng sau □ ng xui khi□ n, ch□ ng sao đ□□ c? Ch□ ng qua ch□ gây m□ t cu□ c đ□ máu vô ích, c□ t ch□ b□ o cho Vi□ t Minh ch□ có c□□ p phá. Mình đã m□ c□ a m□ i h□ còn đánh phá gì n□ a. Lúc b□ y gi□ chúng tôi nghĩ: h□ đã th□ ng th□ , dù sao h□ cũng lo đ□ n s□ ki□ n thi□ t c□ a n□□ c nhà, nên chúng tôi mong ít có s□ phá h□ i.

Vi□ t Minh đã lên c□ m quy□ n, vua B□ o Đ□ i đã thoái v□ , tôi ra □ nhà đã thuê t□ tr□□ c t□ i làng Vĩ D□ g□ n Hu□ . Đ□□ c m□ y ngày, Vi□ t Minh vào đ□ a vua B□ o Đ□ i, b□ y gi□ g□ i là công dân Vĩnh Th□ y, ra làm T□ i Cao C□ V□ n □ Hà N□ i đ□ d□ qu□ n thúc.

Sau th□ y có ng□□ i, ho□ c vì tuyên truy□ n, ho□ c vì không bi□ t rõ s□ th□ c nói: Chính ph□ Tr□ n Tr□ ng Kim là m□ t chính ph□ bù nhìn, ý nói là chúng tôi ra làm vi□ c đ□ b□ n Nh□ t sai khi□ n. Tôi dám c□ ti□ ng bác □ i nói đó.

Ngay t□ lúc đ□ u, khi m□ i □ p xong n□ i các, tôi đi v□ i ông Hoàng Xuân Hãn sang phòng làm vi□ c c□ a viên t□ i cao c□ v□ n Nh□ t, g□ p ông Yokohama đ□ đòi □ i dinh khâm sai, dinh khâm s□ cũ c□ a Pháp, đ□ làm dinh n□ i các t□ ng tr□□ ng. Ông Yokohama lúc đ□ u còn do d□ và th□ y nh□ ng công ch□ c Nh□ t mu□ n c□ n tr□ . Tôi qu□ quy□ t nói: "N□ u các ông không tr□ chúng tôi dinh □ y và các phòng làm vi□ c c□ a viên khâm s□ thì chúng tôi thôi ngay. Vì không ph□ i chúng tôi mu□ n □ dinh □ n, nh□ ng đó là bi□ u hi□ u quy□ n t□ ch□ c□ a n□□ c Vi□ t Nam theo □ i h□ a h□ n c□ a ng□□ i Nh□ t sau cu□ c đ□ o chính ngày mùng 9 tháng ba. Nh□ ng dinh th□ □ y b□ y gi□ là c□ a Vi□ t Nam". Ông Yokohama th□ y tôi nói th□ , li□ n nh□ n □ i tr□ ngay, và xin đ□ riêng m□ y phòng trên □ u c□ a ph□ khâm s□ cũ cho nhân viên s□ t□ i cao c□ v□ n làm vi□ c, vì □ ngoài ph□ không có nhà khác. T□ đó v□ sau, khi có vi□ c gì, tôi g□ i đ□ n tho□ i m□ i viên c□ v□ n sang bên dinh n□ i các t□ ng tr□□ ng nói chuy□ n ch□ tôi không sang bên □ y. Vi□ c □ y □ Hu□ ai cũng bi□ t.

Lúc đ□ u ng□□ i Nh□ t có ý mu□ n đòi khi chính ph□ Vi□ t Nam có vi□ c làm gì quan h□ , ph□ i h□ i tr□□ c viên t□ i cao c□ v□ n, có thu□ n m□ i đ□□ c làm. Tôi bác đi, vi□ n □ vi□ c n□ i tr□ là vi□ c chúng tôi, □ nào □ i ph□ i xin phép r□ i m□ i đ□□ c làm. Ng□□ i Nh□ t đã đ□ ng vào đ□ a v□ c□ v□ n, khi nào có vi□ c h□ tr□ ng, chúng tôi s□ thông báo cho bi□ t là đ□ . Lúc □ y cũng đ□□ c ông Yokohama là ng□□ i th□ o vi□ c ngo□ i giao và am hi□ u tình th□ , nên m□ i vi□ c đ□ u đ□□ c êm ái và □ n th□ a.

các t□ nh có nh□ ng ng□□ i quen thói cũ, h□ có vi□ c gì, ch□ y đi c□ u c□ u ng□□ i Nh□ t. Tôi còn nh□ , có m□ t ng□□ i con ng□□ i b□ n cũ c□ a tôi, làm y sĩ trong cu□ c y t□ c□ a m□ t t□ nh khác, ch□ y đi nh□ m□ t viên sĩ quan Nh□ t can thi□ p đ□ xin □ □ i. Tôi th□ y th□ , li□ n b□ o ông b□ tr□□ ng y t□ b□ t ng□□ i y sĩ □ y ph□ i đi ngay, đ□ t□ cho bi□ t chính ph□ Vi□ t Nam không ph□ i d□□ i quy□ n sai khi□ n c□ a ng□□ i Nh□ t.

Nh&# th&# chúng tôi có ph&#i là m&#t chính ph&# bù nhìn, c&# lu&#n cú i d&#i quy&#n đàn áp c&#a ng&#i Nh&#t không? Chính vua B&#o Đ&#i đã hi&#u rõ s&# y, nên khi ngài &# H&#ng C&#ng có nói chuy&#n v&#i m&#t phóng viên c&#a m&#t t&# báo bên Pháp: "Ng&#i Nh&#t th&#y chúng tôi c&#ng ng&#nh quá, t&# ý ti&#c đã đ&# chúng tôi làm vi&#c".

Còn nh&ng công vi&#c chúng tôi đã làm trong m&#y tháng tôi đã k&# rõ &# trên. Đ&#i v&#i dân chúng tôi đã tìm cách nâng cao dân trí lên. Ng&#i nào làm b&#y có ch&#ng c&# rõ ràng thì theo lu&#t pháp mà tr&#ng tr&# r&#t nghiêm. Chúng tôi l&#y l&#i toàn lãnh th&# c&#a t&# qu&#c và làm m&#i vi&#c không có đ&#u gì nh&#c đ&#n qu&#c th&#. Đó là ch&# chúng tôi t&# hào, trong khi làm vi&#c, không đ&# cho ai l&#y uy quy&#n đè nén, và đ&#i v&#i l&#ng tâm không có gì đáng h&# th&#n.

Tôi ra &# làng L&#i Th&#. Lúc đ&#u ông Tr&#nh Đ&#nh Th&#o, nguyên b&# tr&#ng b&# t&# pháp, đ&#n &# v&#i chúng tôi h&#n m&#t tháng m&#i tr&# v&# Sài gòn. Chúng tôi &# đ&#y ngày ngày nghe ti&#ng tr&#ng m&# c&#a dân làng, đàn bà tr&# con và dân đình vác dao vác g&#y đi bi&#u tình. M&#t hôm l&#i th&#y đ&#n r&#m lên r&#ng: "Trong b&#n n&#c Đ&#ng Minh M&#, Anh, Nga và Tàu, m&#i n&#c đ&#c hai phi&#u, mà M&# và Nga đã b&# b&#n phi&#u, Tàu b&# m&#t phi&#u t&#c là đ&#c năm phi&#u cho n&#c Vi&#t Nam hoàn toàn đ&#c l&#p. V&#y các dân làng ph&#i s&#a so&#n ăn m&#ng đ&#c l&#p". R&#i sau l&#i th&#y m&# cu&#c quy&#n vàng kh&#p c&# n&#c. Ai có vòng xuy&#n hoa tai ho&#c đ&# gì b&#ng vàng ph&#i đ&#m n&#p chính ph&# đ&# t&# ch&#c vi&#c n&#c. H&#t cu&#c quy&#n vàng đ&#n cu&#c quy&#n đ&#ng, đ&# m&#i th&#. trong hoàng thành, Vi&#t Minh cho ng&#i vào l&#y nh&ng b&#o v&#t và y ph&#c c&#a các vua chúa đ&#i tr&#c đ&#m ra ch&# bán. Khi quân Nh&#t s&#p hàng có đ&#a tr&# l&#i chính ph&# Vi&#t Nam b&#n t&#n b&#c b&#ng thoi ch&# vào đ&# trong cung, s&# b&#c &#y không bi&#t v&# sau ai l&#y m&#t.

B&#y gi&# tôi không có ti&#n, may nh&# chính ph&# Vi&#t Minh &# Hu&# tr&# tôi 1.600 đ&#ng, ti&#n l&#ng quá n&#a tháng cu&#i cùng c&#a tôi, tôi m&#i có ti&#n chi tiêu. Trong khi đó tôi cho con ra Hà N&#i thu x&#p r&#i vào đ&#m chúng tôi ra. Nh&ng ra Hà N&#i con tôi lo ti&#n ch&#a đ&#c, thành ra chúng tôi ph&#i &# l&#i Hu&# h&#n ba tháng. Đ&#t khách quê ng&#i i h&#u qu&#nh bu&#n bã, ch&# m&#t mình vui v&#i trắng, gió mát, v&#i tr&#i m&#a n&#c l&#t, ng&#i nghe chim hót, ng&#m cò bay, khi h&#ng thì đ&#m Đ&#ng thi ra đ&#ch, nh&# th&# khu&#y kh&#a đ&#c qua ngày.

Ch&# mãi không th&#y con vào, may nh&# có m&#t ng&#i đ&#n ch&#i, bi&#t rõ tình th&# c&#a tôi, t&# nhiên giúp tôi món ti&#n, chúng tôi m&#i thuê m&#y ch&# trên xe h&#i ch&# hàng đi Hà N&#i.

&#y th&# là xong m&#t gi&#c m&#ng Nam Kha, b&#n r&#n h&#n b&#n tháng tr&#i, nghĩ l&#i th&#y n&#c c&#i. Khi &# B&#ng C&#c v&#, tôi v&#n đ&#nh b&#ng không làm gì c&#, mà thành ra ph&#i làm vi&#c này đ&#n đ&# đ&#nh làm vi&#c n&#, rút c&#c tay không l&#i hoàn tay không.

h&#t trích "M&#t C&#n Gió B&#i"

Và năm nay nhà văn Tô H&#i đã góp ph&#n vào vi&#c nói lên s&# th&#t

trích Tô H&#i

- 1- Vi&#t Minh có th&#c s&# "c&#p chính quy&#n" trong tay gi&#c Pháp và gi&#c Nh&#t hay không?
- 2- T&# 9 tháng 3 đ&#n 19/8/45 n&#c Vi&#t Nam không có chính quy&#n nào?

Và t&# đó đ&#t ra v&#n đ&# :

a) – Cu&#c c&#p chính quy&#n t&# trong tay Nh&#t, Pháp không h&# có, mà đ&#n gi&#n ch&# là m&#t cu&#c l&#t đ&# m&#t chính quy&#n còn non tr&# : Chính ph&# Tr&#n tr&#ng Kim v&#i nh&ng nh&ng nhân v&#t n&#i ti&#ng c&#

trong □ n ngoài n□ □ c.

126 ngày n□ m gi□ m□ t chính quy□ n c□ a m□ t đ□ t n□ □ c hoang tàn, ch□ t đối đ□ y đ□ □ ng, không m□ t đ□ ng trong ngân qu□ , 95% ng□ □ i dân không bi□ t ch□ , đ□ □ c th□ gi□ i công nh□ n và sau này đã s□ v□ n đ□ □ c m□ i vào “Chính ph□ liên hi□ p”... V□ y vì sao mà nhà n□ □ c C□ ng s□ n Vi□ t Nam ph□ i “□ t□ t” cái S□ Th□ t đó đi?

b) – Có ph□ i chính nh□ ng ng□ □ i nh□ b□ n t□ , tay c□ m c□ vàng ba s□ c đ□ , mi□ ng hát “Này thanh niên □ i! Qu□ c gia đ□ n ngày gi□ i phóng”, kéo nhau đi bi□ u tình □ ng h□ chính ph□ Tr□ n tr□ ng Kim đã “quáng gà cách m□ ng” nên gi□ a ch□ ng a-dua, khi th□ y ng□ □ i ta tr□ □ ng lên lá c□ đ□ sao vàng to t□ □ ng và phát cho chúng t□ nh□ ng lá c□ đ□ nh□ b□ ng cái qu□ t mo là nh□ ng ng□ □ i đã đ□ □ c “Đ□ ng giáo đ□ c” và “đ□ ng lòng cùng đi hy sinh ti□ c gì thân s□ ng” đ□ th□ c hi□ n ngh□ quy□ t c□ a Đ□ i H□ i Qu□ c Dân (?) h□ p □ Tân Trào?

Không! Hoàn toàn không!

Chúng t□ , lúc □ y, dù b□ t c□ ai, b□ t c□ t□ ch□ c nào, đã đ□ a ra đ□ □ ng □ i ch□ ng Pháp, đã h□ a h□ n Đ□ c Lập-T□ Do cho đ□ t n□ □ c, đ□ u s□ n sàng đi theo!

Đ□ n c□ u Hoàng B□ o Đ□ i cũng còn tuyên b□ “Làm dân m□ t n□ □ c t□ do còn h□ n là làm vua m□ t n□ □ c nô □ !” n□ a là!

H□ n th□ n□ a, b□ n thanh niên “hăng máu v□ t” chúng t□ , lúc □ y cũng nh□ Vi□ t Minh □ chi□ n khu v□ , có quái gì mà ph□ i lo. Ai cũng bi□ t th□ a đi là “C□ □ p chính quy□ n phen này s□ ch□ ng có đ□ máu vì Nh□ t đã đ□ u hàng vô đ□ u ki□ n, Pháp v□ n ch□ a ra kh□ i các tr□ i giam ch□ ngày trao tr□ cho quân đ□ ng mình! Ai cũng bi□ t ch□ c là s□ ch□ ng có súng n□ , máu trào... ch□ c□ nh□ cách m□ ng Pháp, cách m□ ng Nga thì... s□ c m□ y mà m□ c com-lê, cà-v□ t đàng hoàng, tay không mà dám đi “C□ □ p” chính quy□ n trong tay Nh□ t-Pháp c□ ch□ !

17/8/1945: Mít-tinh c□ a T□ ng đoàn Công ch□ c đ□ chào m□ ng chính ph□ Tr□ n Tr□ ng Kim b□ ng ch□ c tr□ thành bi□ u tình c□ a M□ t tr□ n Vi□ t Minh.

M□ i “mâm c□ đ□ c □ p t□ do” đã có chính ph□ Tr□ n Tr□ ng Kim đ□ n s□ n, k□ c□ hàng lo□ t cu□ c mít tinh, bi□ u tình su□ t t□ ngày Nh□ t đ□ u hàng vô đ□ u ki□ n cho đ□ n ngày 19 tháng 8..., t□ t c□ các ho□ t đ□ ng thanh niên ti□ n tuy□ n, thanh niên kh□ t th□ c, ph□ n□ , nhi đ□ ng, công ch□ c... đ□ u đ□ □ c “t□ giác” t□ ch□ c b□ t c□ lúc nào, b□ t c□ □ đâu, su□ t 126 ngày....

Vi□ t Minh v□ i cái tên ch□ ng h□ c□ ng s□ n, đ□ tam, đ□ t□ , đ□ ng□ gì, có cái “tài”, theo t□ , duy nh□ t là, khi vào ti□ c thì c□ m c□ c đ□ ng lên hô to: “Nào! M□ i các b□ n c□ m đ□ a!”. C□ làm nh□ b□ a ti□ c □ y là chính mình b□ ti□ n ra chiêu đ□ i toàn dân v□ y!

“Cu□ c cách m□ ng duy nh□ t nhân văn” (?), “duy nh□ t không đ□ máu” do “Đ□ ng ta lãnh đ□ o” mà ông Nguy□ n Quy□ t nói □ p b□ p trên th□ m Nhà Hát L□ n Hà N□ i đúng ngày 19/8/2010 v□ a qua, nó v□ a □ m c□ m □ i v□ a làm nh□ ng nhân ch□ ng nh□ t□ , n□ u còn s□ ng, ph□ i... th□ □ ng cho s□ m□ t trí nh□ c□ a ông v□ đ□ nh nghĩa th□ nào là cách m□ ng, là đ□ o chính, th□ nào là nhân văn (?).

Ch□ ng □ không nhân văn thì ông huy đ□ ng toàn dân dùng g□ y g□ c, dáo.mác “gi□ t, gi□ t h□ t bàn tay không ng□ i ngh□ ”, lao vào các tr□ i lính Nh□ t lúc đó đã án binh b□ t đ□ ng t□ c□ 3 tháng tr□ i, ch□ quân đ□ ng mình vào gi□ i gi□ i hay sao? Hay là b□ t toàn b□ cái “chính ph□ bù nhìn Tr□ n Tr□ ng Kim”, các ông Phan k□ To□ i, Hoàng Xuân Hãn, Phan Anh... đi h□ c t□ p c□ i t□ o nh□ h□ i

1975 mi n Nam?

Nói tr ng ra r ng, dân Vi t Nam ch ng h bi t đ n cái s lãnh đ o tài tình nào c a Đ ng C ng S n tr c cái ngày 19 tháng 8 năm 1945 y! V i lúc đó Đ ng các ông có m y ng i? Làm sao ch có g n 60 ch c m ng (trong đó có c ông anh h t , Tô Kim Châu, Ban Bình Dân H c V cùng Nguy n H u Đang, không h là Đ ng viên CS, sau này ông Châu b vô Nam, làm cái gì đó toà án quân s Vi t Nam C ng Hoà, nên đi h c t p “có” 11 năm!) đi h p Tân Trào v mà đ ng viên đ c c tri u ng i, đ m i thành ph n t B c vô Nam, đ ng lên đòi Đ c L p T Do kia ch !

Ch ng qua là kh quá, đói quá, nh c quá mà b t c t ch c nào dám đ ng ra đi u khi n đ t n c đang có nguy c r i vào tình tr ng vô chính ph , chúng tôi, nh ng ng i nông dân s p ch t đói, nh ng ng i t u t s n, trí th c bi t t i nh c, đ u ng h .

Và l p tr chúng t , ng h vô đi u ki n chính ph Tr n Tr ng Kim.

Chúng t “ho t đ ng cách m ng” t đ y, m t thành tích “cách m ng ti n kh i nghĩa” mà sau này nhi u, r t nhi u k c h i đã kê khai là “ho t đ ng cách m ng ti n kh i nghĩa” đ h ng nhi u b ng l c, l i quy n. M t s “đánh tráo” mà k đánh tráo và ng i b l a đ u... vui v c vì... t t c đ u công nh n s đánh tráo đ cùng có l i... S ng i ti n kh i nghĩa càng đông càng ch ng t “qu n chúng đi theo đ ng” th t s hùng h u, th a s c “C p” chính quy n t tay quân Nh t- Pháp!

Chính phu Tr n Tro ng Kim

Còn cái chuy n “gi n c m i ông x i” c a chính ph Tr n Tr ng Kim thì... coi nh không có trong l ch s ! Có m t th i ng i ta còn g i là “chính ph bù nhìn Tr n Tr ng Kim”. Tuy nhiên bù nhìn cho ai thì mãi sau này nó v n b ... b ng ! Còn t và nhi u b n bè đ ng th i c a t thì đã có k t lu n r t s m là... bù nhìn cho... các ông c ng s n ch còn ai n a!!”

T đã đ a ra nh ng đ n ch ng trích trong các trang h i ký c a các ông Tr n Tr ng Kim, Vũ Đình Hoà... đ c bi t nh n m nh đ n v t ng Yamamoto mu n trao vũ khí cho chính ph Tr n Tr ng Kim đ các ông y ch ng l i Vi t Minh... Nh ng các ông đã c tuy t th ng th ng vì “nhi m v t c vũ khí quân đ i Nh t là c a Quân Đ i Đ ng Minh”. H n n a các ông y “không mu n dân Vi t Nam l i ph i dùng vũ khí ch ng l i nhau”.

Tóm l i, theo t , 19 tháng 8 năm 45 n u t là nhà vi t s có l ng tâm t s vi t h n m t ch ng: Chính ph Tr n Tr ng Kim và cu c đ o chính ngày 19/08/1945. Ti p theo đó là nh ng trang bi tráng nh t v l ch s dân t c Vi t Nam sau cu c Đ o Chính này, vì:

- Cu c cách m ng gi i phóng dân t c đã b t đ u b đ i màu t đây.
- Máu đ x ng r i cũng b t đ u t đây.
- H u h t nh ng ai không ch u đ i màu đã, ho c b th tiêu ho c “tìm đ ng c u n c” b ng m t h ng đ khác đ tr thành “k thù c a nhân dân” ho c đ n gi n h n ch đ s ng và làm vi c b ng trái tim và kh i óc c a chính mình. M t vài ng i đã mang theo n i oan c xu ng tuy n đài th m chí có ng i ph i t sát v i l i tr n tr i đ đ i “L ch s s phán xét cho tôi” (Nguy n T ng Tam).
- Nh ng ai còn l i đành cam ch u ki p s ng s , s ng hèn ch đ i, hy v ng vào m t ngày đ c th c s T do, Đ c l p...

Trong cùng th i di m đó, có bi t bao n c thu c đ a khác trên kh p th gi i đã ch ng ph i “th phan thây, u ng máu quân thù....” cũng đ c l p t do... mà có m t th i gian dài ng i ta

“tuyên giáo” chúng ta là “Đäc Läp... giä hiäu”! Cho đän hôm nay, cho đän bao giä, bao giä, näc ta mäi đäi käp các “näc đäc läp giä hiäu” nhä nä Đä, Indonesia, Singapore, Thái Lan... nhä ?

Tóm läi, là mät nhän chäng đä säng và “hoät đäng cách mäng quäng gà” räi “cách mäng cäm-đäc” suät 65 năm, qua 3 chä đä “Quän chä läp hiän Trän Träng Kim”, “Viät Nam Dân Chä Cäng Hoà” và “Cäng Hoà Xä Häi Chä Nghäa Viät Nam”, bäy giä säp giä tä cäi đäi này, tä thäy có nhiäm vä phäi nói lên nhäng gäi mà läp trä, kä cä các Nhà lãnh đäo trä, nhäng trí thäc trä (đäi väi tä cä tä 60 trä xuäng đäu coi là trä cä) và đäc biät các nhà viät sä trä nên đào sâu, tìm hiäu vä cái thäi gian läch sä bä xuyên täc cä ý này...

Chä tiäc räng: Nhäng đäi u tä kä läi chä näm ä trên cái blog cän con cäa tä, chäng có ai häng äng vì: Đa sä nhän chäng säng nhä tä, kä đä qua đäi, kä còn säng thì đä län thän, kä thì... vä a ngu vä a... hän, cho nên có cho ăn “chäo gan cóc täa” cũng chäng dám nói lên cái thäi tay cä m cä vàng ba säc đä, miäng hát “Này thanh niên äi...” đä i bàn tay bät nhäp cäa chính Khäm sai đäi thän Phan Kä Toäi (sau này Hä Chí Minh mäi làm Phó Thä täng ng kiêm Bä träng Bä Näi vä cäa Viät Nam Dân chä Cäng hoà giai đäo n 1955-1961)!

Cho nên, cä mäi län 19 tháng 8 và 2/9, tä luän chäu khó theo dõi xem läch sä có đä c “bä sung” thêm đäi u gäi đäng nhä tä mong đäi không.

Thä đây:

1 – Ngày 13 tháng 7 väa qua, giáo sä Philippe Devilliers 90 tuäi, cäu phóng viên tä “Le Monde” có mät täi Viät Nam năm 1945 đä trao täng cho cá nhän giáo sä Phan Huy Lê 203 täm änh, trong đó chäc chän có nhiäu “täm änh läch sä”. Cä thä, theo báo “Tuäi Trä” ngày 19/8/2010 là täm änh chäp cuäc biäu tình cäa “Täng Häi Công Chäc” ngày 7 tháng 8/1945 äng hä chính phä Trän Träng Kim mà tä cũng có mät và hò hét đän khän cä “Viät Nam Đäc Läp muän năm!”, “Đä đäo phát xít Nhät!”.

Mong räng tät cä nhäng täm änh cäa “cá nhän täng cá nhän” đó säm đä c công bä, đäc biät là nhäng täm änh nào khäng đänh đä c chính phä Trän Träng Kim là có thät. Tä tin räng, mät nhà sä häc đä dám công bä “Anh hùng Lê văn Tám là chuyän bäa đät” (do Bä Träng bä Tuyên Truyän Trän Huy Liäu träi trän läi), läi không dám läp đäy cái “lä häng läch sä” này bäng nhäng täm änh mà có lä Devilliers không muän trao cho Chính quyän vì sä nó sä vô tác đäng khi bä xäp xä hoäc bä thä tiêu vì mät lý do chính trä nào đó?

2 – Län đäu tiên, VäTV1 đä có bài “Kä chuyän dân Hà Näi đä näi đäy cäp chính quyän” Chä có mät câu mà tä chú ý vì nó đä c phát ra tä cái loa đäc läc nhät cäa Ban Tuyên Giáo. Đó là: công khai xác nhän có chuyän trao chính quyän cho cách mäng cäa đäc lý Trän văn Lai (tä đä quên bäng ông này, nhä VäTV1 mà tä nhä läi: Ông chính là ngä i mä đäu buäi mít-tinh hoan nghän ngày ra mät cäa Täng Häi Công Chäc ngày 7/8/45 cäa chính phä “bù nhìn” (không có tên và nói rõ bù nhìn cäa ai?).

3 – Đäng ngày 19/8/2010, báo “Nhân Dân” và VäTV1 có đäa tin vä “cuäc giao läu gäp gä giäa các “nhän chäng säng” cäa cách mäng tháng 8/45 hào hùng”. Nhiäu nhän vät tä quá quen, quá biät, dù chä hän tä vài ba tuäi... Trong sä các vä đä c mäi đän đä quá län thän, nói năng läp bäp, câu trä c ngä c väi câu sau... thäm chí nhäm luôn cä ngày tháng... Tä có chú ý đän nhän vät Lê Träng Nghäa, đä quá già đä nói gäi nhäng đä c giäi thiäu là thành viên đoàn đàm phán väi

“chính ph ù bù nhìn c ù a phát xít Nh ù t”!

Ch ù có m ù y đi ù u “m ù i l ù ” đó, l ù n đ ù u tiên trong cu ù c đ ù i mu ù n màng làm blogger, t ù th ù y khoái chí nói v ù i bà xã :

- Đ ù y! đ ù y! bài trên blog c ù a anh vi ù t năm ngoái, năm nay nhà n ù c đã cho phép cái ông Nghĩa này tr ù l ù i trên Tivi công nh ù n là có chuy ù n đàm phán v ù i chính ph ù ...

Bà xã c ù p l ù i:

- Nh ù ng đầu có g ù i là chính ph ù Tr ù n Tr ù ng Kim mà g ù i là chính ph ù bù nhìn c ù a phát xít Nh ù t! Tuy m ù t h ù ng nh ù ng t ù v ù n càng càng lên gi ù ng (tuy h ù i có đuôi đ ù i)!

- Dù gì đi n ù a thì cũng ph ù i công nh ù n nh ù ng gì tôi vi ù t là ch ù ng có b ù a đ ù t! Chính ph ù Tr ù n Tr ù ng Kim là có th ù t, chính danh, là ng ù i “d ù n c ù ” cho cu ù c Đ ù o Chính Không Ti ù ng S ù ng, Không Máu Đ ù X ù ng R ù i và... r ù t “Nhân Văn” nh ù t ù ng Nguy ù n Quy ù t m ù i “sáng tác” (ho ù c do ai mách n ù c?) tr ù nh tr ù ng tuyên b ù ngày 19 tháng 8 năm nay! Ph ù nh ù n h ù , vu cáo h ù là “bù nhìn cho Phát Xít Nh ù t” là có t ù i v ù i l ù ch s ù !

Nhân đ ù p này, t ù kêu g ù i:

- Nh ù ng ai t ù ng là nhân ch ù ng l ù ch s ù c ù a cu ù c cách m ù ng mùa thu, đang còn s ù ng, còn t ù nh táo, còn có cái tâm trong sáng, còn có cái t ù m... không bi ù t s ù .

- Nh ù ng nhà vi ù t s ù tr ù , nh ù ng ng ù i có đi ù u ki ù n ti ù p c ù n v ù i nh ù ng t ù li ù u quý hi ù m ù nh ù ng Trung Tâm L ù u Tr ù trong và ngoài n ù c nh ù C.A.O.M bên Pháp, hãy b ù ch hoá t ù t c ù nh ù ng gì có đ ù c trong tay, hãy giúp các nhà “vi ù t s ù ăn l ù ng nhà n ù c” m ù nh đ ù n h ù n, khách quan h ù n nhìn v ù quá kh ù (nh ù m ù i đây v ù a công b ù trên m ù ng toàn c ù u n ù i dung và b ù c hình “th ù t ù ng Tr ù n văn H ù u c ù a chính ph ù B ù o Đ ù i đã ký tên vào Hi ù p ù c C ù u Kim S ù n xác đ ù nh tr ù c toàn th ù gi ù i Hoàng Sa và Tr ù ng Sa là c ù a Vi ù t Nam!”

- T ù mong ù c: Năm t ù i, s ù còn nh ù ng đi ù u M ù i h ù n, Th ù t h ù n, Đ ù ng h ù n, khi k ù ni ù m nh ù ng ngày tháng s ù c sôi cách m ù ng gi ù i phóng dân t ù c này.

L ù ch s ù ph ù i đ ù c ch ù nh s ù a, ph ù i đ ù c b ù sung, ngô ph ù i ra ngô, khoai ph ù i ra khoai”! Không th ù u xo ù , l ù p l ù , đánh tráo, đánh l ù n công-t ù i c ù a nh ù ng nhân v ù t l ù ch s ù , ph ù nh ù n vai trò c ù a hàng tri ù u ng ù i (trong đó có t ù), ngày ù y, ch ù ng bi ù t Đ ù ng là ai, ù đ ù u, làm gì, mà ch ù lao mình vào cu ù c “ch ù i cách m ù ng” đ ù i s ù đ ù ng viên c ù a các ông Phan K ù To ù i, Phan Anh, Đ ù ng Đ ù c Hi ù n... ch ù ch ù ng ph ù i theo chân ông Nguy ù n Quy ù t, hay đ ù c Đ ù ng giáo đ ù c tuyên truy ù n m ù t tí ti ông c ù nào c ù !

T ù cũng hy v ù ng: Chính các nhà Tuyên Giáo đ ù ng th ù i cũng t ù nh ng ù đ ù n tr ù c nh ù ng b ù ng ch ù ng không th ù ch ù i cãi (vì h ù u h ù t đ ù u không là nhân ch ù ng l ù ch s ù) cho phép công b ù nh ù ng Sở Thơ t L ù ch S ù M ù i mà... không ph ù i cái gì cũng “Nh ù công ù n c ù a Đ ù ng” t ù t ù n t ù t!

h ù t trích

S ù th ù t đ ù n nay ông T ù H ù i m ù i vi ù t ra đã quá mu ù n. Tuy nhiên th ù h ù cũ s ù p đi qua thi ù t t ù ng nh ù ng tài li ù u này hàng năm c ù n đ ù c nh ù c nh ù cho h ù u du ù nh ù n rõ b ù m ù t gian x ù o c ù a Vi ù t C ù ng.